СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЛИПНЯ 1948. | No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 22, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ФОСТЕР І 6 ЧОЛОВИХ КОМУНІСТІВ ПІД АРЕШТОМ

Ню Йорк, 21 липня. — Вчора в 6 годині ввечір агенти Федерального Бюра Інвестиґацій арештували Вилйема З. Фостера, голову Комуністичної Партії Америки і шість інших чолових членів комуністичної єрархії. Це сталося 6 годин після того, як спеціяльна велика федеральна судейська лава дістала від федерального дистриктового судді Вінсента Лайбела тайне обвинувачення усіх 12 членів комуністичного політбюра. Шістьох членів найдено в Ню Йорку, за іншими пішла погоня до Дітройту й Шікаґа.

Обвинувачення зладив суддя на підставі слідства, провіреного судейською лавою впродовж 11 місяців. Судейська лава засідала ввесь час при замкнених дверех і щойно тепер вислідн її праці оприлюднено загально. Слідство почало вести Бюро Федеральних Інвестиґацій на підставі донесення одної жінки-комуністки ще в 1943 році. Обвинувачення закидає арештованим, що вони вели увесь час пропаганду і акцію для насильного скинення уряду Злучених Держав. Арешт за такий злочин передбачений на підставі акту Смита з часів війни. Кожний закид, коли буде доказаний, потягає за собою 10 років тюрми і $10,000 грошевої кари.

Шістьох обвинувачених арештовано в кватирі Комуністичної партії при 35 Іст 12 вулиці в Ню Йорку, де видається орґан партії, Дейлі Воркер. Арештованих випущено на волю на запоруку адвоката, який обіцяв, що постарається за бонди по $5,000 за кожного. Переслухання відбудеться 23 серпня.

Імена арештованих такі: Вилйем Фостер, Джан Вилйемсон, (робітничий секретар партії), Юджін Денис, (генеральний секретар партії), Джек Стечел (в Галичині його імя вимовлялося Якуб Штахель), Генрі Винстон, Бенджамин Дейвис (радний міста Ню Йорку), Карл Винтар (з Дітройту). Інші обвинувачені ждуть на свою чергу для арешту. Між ними є такі імена: Ирвинґ Поташ (голова кушнірської юнії), Джан Ґейтс (редактор щоденника Дейлі Воркер), Ґілберт Ґрін, Ґост Голл, Роберт Тамсон.

Комуністична партія була приготована на арештування її провідників, бо ледви агенти поклали свою руку на арештованих, а з кватири вже роздано до преси готову заяву, в якій сказано, що Труман хоче „правом і безправством" вийти переможцем при виборах і тому придумав таку комедію, як колись зробив Гітлер з пожежою берлінського райхстаґу. В заяві сказано теж, що арешт придуманий так, щоб наробити клопотів новій проґресивній партії, яка збирається на конвенцію у Филаделфії.

ЦІНА СТАЛІ ПІДНЕСЕНА НА $9.34.

Ню Йорк. — Викінчені сталеві вироби будуть коштувати 9.34 відсотків більше ніж досі, коли буде введена в життя постанова підприємства Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен. Ця організація рішила піднести ціну сталі по $9.34 на тоні.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ ВІЙСЬКОВОЇ БРАНКИ.

Вашинґтон. — Для спонукання 9,500,000 молоді до реєстрації для військової служби в армії, президент Труман видав проклямацію. Вона взиває молодь у віці 18—26 літ зареєструватися в поборових бюрах, починаючи з днем 30 серпня. Першим річником для реєстрації буде цей, що ввійшов у 25 рік життя, а дальші річники мають зголоситися пізніше аж до 18 серпня. Перші рекрути будуть покликані 22 вересня.

В одночас команда военної фльоти почала інтензивну пропаґанду за добровольцями для служби в маринарці. Повітряні сили пошукують 3,000 молодих людей на кадетів пільотів, щоб доповнити сили, потрібні для пущення в рух 70 повітряних груп, ухвалених конґресом для оборони.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ЦИВІЛЬНУ ОБОРОНУ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ.

Трентон, Н. Дж. — Губернатор Алфред Е. Дрискол зарядив покликання до життя корпусу цивільної оборони „з огляду на поважне міжнародне положення". Цивільна оборона була зорганізована під час війни, але її розпущено. Тепер буде створений лише завязок, щоб його можна було поширити на всі оселі на випадок потреби.

КОНҐРЕС НЕ ЗМОЖЕ ПЕРЕВЕСТИ РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ ПЛЯТФОРМИ.

Вашинґтон.— Герберт Бравнел, менаджер кампанії Тамеса Дюї, заявив, що надзвичайна сесія конґресу, скликана президентом не буде в силі перевести в життя плятформи, ухваленої на Краєвій Республиканській Конвенції. Є це коротка відповідь на твердження, наче б то президент хотів приневолити Республиканську партію виконати обіцянки, оприлюднені в плятформі.

Президент Труман приготовляє послання до конґресу на найближчий понеділок і в ньому має бути поміщене звернення до республиканців, щоб вони взяли участь у виконанні програми закордонної політики. Його дорадники обстоюють, щоб на теперішній час заключити двопартійну умову для ведення закордонних справ. Між справами які входять у таку програму, находиться позичка для Обєднаних Держав у висоті $65,000,000.

ЗАЛІЗНИЧА ВИСТАВА В ШІКАҐУ.

Шікаґо. — Для відсвяткування столітної річниці збудування першої залізниці до Шікаґа уладжують 38 залізничих підприємств виставу, яка коштує $10,000,000. Вистава відбувається на 53 акрах землі в Парку Борнгем над озером. Надіються, що виставу відвідають 2,000,000 осіб. Вона показує розвиток залізничого руху від самого початку.

Представники держав зпоза залізної заслони — загрозою для безпеки Злучених Держав

Вашингтон, 20. липня. — Комуністичні країни використують головну квартиру Обеднаних Держав як браму для пачкування соток підривних агентів до Америки. Під заслоною дипломатичної недоторканости ці агенти вештаються по нашому краю без контролі і роблять роботу для своїх країн — таку заяву оприлюднили високі урядовці департаменту стейту. Вилйем Гарло, голова секції департаменту стейту для дипломатичних віз, ствердив перед сенатською правничою комісією, що департамент стейту є безсильний у своїх змаганнях опанувати ситуацію, яка погіршується з кожним днем. Він висловив переконання, що кожен представник країн зпоза залізної заслони, приділений до головної квартири Обеднаних Держав у Ню Йорку є загрозою для безпеки Злучених Держав. Америка, на підставі умови, заключеної з Обеднаними Державами в часі, коли ця світова організація вирішила примістити свій осідок у Ню Йорку, не може відмовити віза для жадного посла чужинної держави, хіба що вже наперед звісно, що такий посол є загрозою. Щоби слідити за кожним підозрілим послом департамент стейту не має засобів. Посли не тримаються призначеної смуги і виїздять свобідно до інших міст, а один був навіть приявним на пресовій конференції секретаря Маршала.

Гарло вирахував, що на 2,944 секретарів Обеднаних Держав 31 походить з Росії, 39 з Польщі, 7 з Югославії, 2 з Болгарії, 1 з Угорщини, 28 з Чехії, 3 з України. На 176 газетних кореспондентів 15 працює для комуністичних агенцій.

Роберт С. Александер, помічник голови комісії віз департаменту стейту ствердив, що в минулому найбільше комуністичних агентів перекрадалося до Злучених Держав через УНРРА, яка була під контролею Обеднаних Держав. Деякі з тих людей залишилися досі в Америці і їх ніяк не можна позбутися. Александер заявив теж, що багато з таких дипломатів дістали наперед трейнинґ в підривній і терористичній роботі, хоч вони мали приїхати сюди як заступники мирових ідей.

Бюро Обеднаних Держав жадає доказів.

Урядовці головної квартири Обеднаних Держав у Лейк Соксес висловили здивування на заяву американських урядовців і зажадил прилюдно доводів на те, що посли, акредитовані до О.Д. свобідно вештаються по різних американських містах. Секретаріят О.Д. заявив, що Америка не підносила досі ані одного зажалення на поведінку послів.

ВАШИНГТОН ВИШЛЕ НОВУ НОТУ ЩОЙНО ПІСЛЯ ВИСЛУХАННЯ ГЕН. КЛЕЯ.

Вашингтон. — Департамент стейту склав уже нову ноту в справі положення в Берліні з протестом проти поведінки Советів, одначе ще її не висилає, доки не відбуде конференції з ген. Лушіусом Клейом, який прибуває до Вашингтону із амбасадором Робертом Д. Морфієм. Зміст ноти тримається в тайні. Деякі високі урядовці є того погляду, що Америка не може посилати харчів літаками до Берліна довше як два місяці. Коли б їй прийшлося постачати харчі вантажними автами під військовою охороною, Америка зажадає приявности представників Обеднаних Держав на місці. Вони мали б бути свідками, що Америка не починає жадних военних кроків, але виконує свій обовязок прохарчування населення. Коли Росія хоче мати війну, то вона мусить сама до неї довести і взяти на себе за ню відповідальність — оце погляд вашингтонського уряду.

АМЕРИКАНСЬКІ РАКЕТОВІ ЛІТАКИ В ДОРОЗІ ДО НІМЕЧЧИНИ

Лондон, 21. липня. — Вчора на одному з британських аеродромів приземнилося 16 американських ракетових літаків „Шутінґ Старс", що творять першу групу зі загальної кількости 75, що їх Злучені Держави висилають на підкріплення своєї залоги в Німеччині. Приліт до Англії цих найшвидших в світі американських літаків та подані інформації про дальшу висилку їх до Німеччини, викликали тут знову всілякі коментарі, зв'язуючи цей факт зі советсько-західною політичною кризою в Берліні. Всі 75 „Шутінґ Старс" мали б бути в Німеччині вже в наступному місяці. Кілька днів тому на трьох британських аеродромах приземнилося 60 американських повітряних супер-фортець B-29, що теж мають відбути „рутинові вправи" над европейським континентом.

Ген. Клей і амб. Морфі в дорозі до Вашинґтону

Берлін, 21. липня. — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, та його політичний дорадник, амбасадор Роберт Д. Морфі, відлетіли вчора ввечорі до Вашингтону, де відбудуть важливі наради з президентом Труманом і секретарем стейту, ген. Дж. К. Маршалом та іншими державними і військовими представниками в справі політичної кризи в Берліні. Поїздці ген. Клея і амб. Морфі надається великої ваги, з огляду на загальний розвиток в Берліні і Німеччині. У Вашинґтоні вони поінформують уряд та відбудуть наради ще перед відкриттям надзвичайної сесії Конґресу. Загально вважають, що ген. Клей заступає думку „гострого курсу" проти Советів. Предметом нарад у Вашинґтоні мала б бути теж справа здійснення постанов Лондонської конференції щодо створення західно-німецької держави.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПЕРЕДАЧІ СПРАВИ БЕРЛІНСЬКОЇ КРІЗИ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 21. липня. — Американське Т-во для Об'єднаних Держав ухвалило вчора заклик до уряду ЗДА, щоби він цілу справу політичної крізи в Берліні передав під розгляд і вирішення Організації ОД. Справа мала б піти до Ради Безпеки і опісля до Загального Зібрання ОД. Між тими, що підписали заклик, є Сомнер Велс, бувший секретамр війни Роберт Петерсон, п-ні Еленор Рузвелт та інші.

ЗАХІДНІ ҐУБЕРНАТОРИ ПОВТОРЛИИ НІМЦЯМ СВОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.

Франкфурт над Майном, 21. липня. — Військові ґубернатори трьох західних окупаційних держав відбули вчора наради з представниками 11 західно-німецьких країн, вислухавши їхні пропозиції та повторивши їм свої щодо створення західно-німецької держави. Конференція мала радше інформативний характер і не винесено жодних конкретних рішень.

СОВЕТИ ПРОПОНУЮТЬ ХОРЧІ ДЛЯ ЦІЛОГО БЕРЛІНА.

Берлін, 21. липня. — Советське комнадування в Берліні запропонувало вчора, що воно доставлятиме харчі для цілого Берліну. З цею пропозицією зв'язані вимоги, що все населення мало б підпорядкуватися советській системі пайкування і харчі можна б купувати тільки за видані в советській зоні гроші. З американського і британського боку названо ці пропозиції „чисто пропагандивним' трюком, бо Совети хочби навіть хотіли це виконати вони не можуть. З британського боку стверджено: 1. В Берліні не відчувається браку харчів, з огляду на повітряне постачання; 2. Західні союзники можуть повністю забезпечити Берлін всіми потрібними продуктами і матеріялами, якщоб не було советської бльокади; 3. Якщо Совети пропонують харчі, вони повинні це зробити нормальним шляхом через міське управління.

НОВИЙ РЕКОРД ПОВІТРЯНОГО ПОСТАЧАННЯ ДО БЕРЛІНА.

Берлін, 21. липня. — Рівночасно з усякими пропагандивними трюками в берлінській „холодній війні", Совети роблять дальші зусилля для ще більшого затіснення бльокади міста та унеможливлення в ньому побуту західних союзників. Кожний засіб транспорту піддається найгострішій контролі і безпардонно придержується, або завертається, якщо він не має окремого советського дозволу. Тимчасом, американський повітряний транспорт до обложеного міста досягнув вчора нового рекорду, як протягом 24 годин 285 літаків привезли 1,614 тон харчів. 199 британських літаків привезли 895 тон товарів.

ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ В ТЕПЕРІШНІЙ КРІЗІ

ДЕКЛЯРАЦІЯ ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН НА ЗАКІНЧЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В ГАЗІ.

Гаґа, Голандія, 21 липня. — Вчора тут закінчилася конференція міністрів закордонних справ Британії, Бельгії, Голандії і Люксемберґу, що відбулася у зв'язку з теперішньою політичною крізою. На закінчення конференції представники цих об'єднаних спільним оборонним договором країн видали спільну деклярацію, в якій заявляють свою повну однозгідність і солідарність в усіх головних політичних і військових та господарських проблемах, включно зі справою політичної крізи в Берліні та зі справою цілої Німеччини. В деклярації в дальшому стверджується, що всі п'ять країн „в порозумінні з іншими так само наставленими державами рішили робити все можливе для оборони їхньої інтеґральности та своїх інституцій". Конференція рівночасно рішила діяти в повній згоді з чартером Об'єднаних Націй і докласти всіх зусиль для успішного здійснення допомогового Пляну Маршала.

АМЕРИКА І КАНАДА ПРИЛУЧУЮТЬСЯ ДО ВІЙСЬКОВИХ ПЛЯНУВАНЬ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ.

Лондон, 21 липня. — Рівночасно з проголошенням деклярації західно-европейських країн щодо солідарного становища в усіх політичних справ, тут повідомлено теж про історичне рішення Америки і Канади взяти активну участь у військових плянуваннях та оборонній підготовці західно-европейського державного бльоку. У виданому британським міністерством закордонних справ короткому комунікаті сказано, що „на запрошення перманентної комісії, встановленої згідно з постановами Брюсельського договору, деяка кількість військових спеціялістів Канади і Злучених Держав перебуває тепер в Лондоні та візьме участь в розмовах військового комітету зв'язаних Брюсельським договором держав". Цему повідомленні надається тепер історично-рішального значення, як для скріплення самого західно-европейського союзу, так і для дальшого розвитку подій в теперішній західно-советській політичній крізі.

ІРЛЯНДІЯ ЗАЯВЛЯЄ СВОЮ СОЛІДАРНІСТЬ ЗІ ЗАХОДОМ.

Дублін, Ірляндія, 21 липня. — Ірляндський міністер закордонних справ,, Сін МекБрайд, заявив вчора, що його країна в теперішній світовій ситуації не думає вже задержувати свою дотеперішню ізоляційну політику, зголошуючи рівночасно свою солідарність зі західними державами. Нав'язуючи до загрози нового военного конфлікту, яка зависла над світом, він заявив: „Ми сильно віримо в демократію в її правдивому розумінні і ми сильно держимось християнських прінціпів. Тому наші симпатії є виразно по боці Західної Европи".

РОЗВАЛ ІТАЛІЙСЬКОГО „НАРОДНОГО ФРОНТУ".

Рим, 21 липня. — Вчора тут заіснувала подія, що заповідає виразно повний розвал зліпленого комуністами їх „народного фронту" зі соціялістами. Екзекутивний комітет соціялістичної партії формально відмежувався від комуністичного виступу проти уряду премієра де Гаспері і не вислав своїх представників на засідання цього „фронту".

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ШУКАЄ ПРЕМІЄРА.

Париж, 21 липня. — Після зголошення і прийняття відставки французького коаліційного уряду премієра Шумана, що сталося два дні тому внаслідок неґативного становища соціялістів до урядового пляну національної оборони та ухвалення урядові заяви недовіря, президент країни Вінсент Оріол почав переговори з представниками поодиноких груп, шукаючи нового премієра. Урядова кріза у Франції позначується головно суперечностями між соціялістами та пулярними республиканцями з з одного боку та соціялістами і радикалами з другого. Президент робить намагання створити таку партійну комбінацію в уряді, що її могла б прийняти більшість парляменту. Комуністи і де-ґолісти склали свої політичні деклярації. Перші домагаються „демократичного уряду" на лад передвоєнного „народного фронту", а другі відмовляються від співпраці в будьякій партійній комбінації, вважаючи, що вона буде „ще одним обманом". Ген. де Голь вже раніше сказав виразно, що він готов перебрати уряд, але це є виключене в теперішньому парляменті. Тільки тоді, якщоб президент не міг порозутись з партіями і підшукати нового премієра, він міг би доручити створення уряду ген. де Голеві, розв'язуючи парлямент та проголошуючи нові вибори до 30 днів.

КРЕМЛЬ НАКАЗУЄ ЧИСТКУ В УСІХ КОМУНІСТИЧНИХ ПАРТІЯХ.

Вашингтон, 21 липня. — Американський уряд має достовірні інформації, що рівночасно зі загостренням політичної крізи в Берліні, Москва наказала основну чистку „неблагонадійних елементів" в усіх комуністичних партіях в советській „сфері впливів". Це відноситься головно до Чехословаччини і там на найблищий час заповідається справді драматичний розвиток подій. Наказ Москви стоїть у зв'язку з бунтом югославських комуністів.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ УПРАВЛІННЯ ПОТВЕРДЖУЄ ВІСТКУ ПРО ВТЕЧУ ГЕН. ГАСАЛЯ.

Франкфурт над Майном, 21 липня. — Два дні після того, як в Ню Йорку подано вістку про втечу в американську зону Німеччини шефа штабу чехословацької армії, ген. Гасаля, вістку потвердило теж місцеве американське військове управління. Сьогодні ген. Гасаль мав би виступити на пресовій конференції та дати відповідь на цілий ряд запитань.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОБІЛЬШЕ КНИЖОК ПРО УКРАЇНУ

Перед нами ще одна критика на останню книжку про Україну, видану Українським Народним Союзом, себто на „Ди Сторі оф ди Юкрейн" професора Кларенса А. Манінґа. Маємо на думці критику Н. С. Тімашева в „Сошел Рісерч" (червень, 1948), міжнародним квартальнику політичних і соціяльних наук.

Ми вже мали нагоду переглянути в різних журналах та газетах понад сто критик чи згадок про цю книжку про Україну. Вже це, що на неї звернули таку пильну увагу, є поважним здобутком. Теж треба відзначити, що було багато таких, що хоч критикували книжку за те, що написана з українського „національного" чи „націоналістичного" боку, то проте годилися з автором щодо права українського народу на незалежне й самостійне державне життя, підкресляли цікаві відомості про українську культуру і співчуваючи трагедії України в минулому і сучасному. Але було й дуже багато таких, головно з-поміж давних пропагаторів неділимої царської Росії, як і новіших, закаптурених оборонців неділимої Советської Росії, що накинулись мокрим рядном на цю книжку та її автора за український „сепаратизм". Теж дратує їх що проф. Манінґ вважає Україну історичною наслідницею Київської Руси.

Н. С. Тімашеф відрізняєсь культурним тоном писання від русотяпів царської чи большевицької марки. Проте теж і його дивує, як може проф Манінґ добачувати на сході Европи спершу Україну, а щойно потім Росію. Проф. Тімашеф цеї думки, що як довго існуватиме большевицька влада в східній Европі, самостійна Україна залишиться тільки мрією. Але як і ця влада зникне, то теж ще не таке певне, пише Тімашеф, що повстане самостійна Україна, чи може прийде на сході Европи до якоїсь іншої розвязки „на підставі правдивої, демократичної федерації".

Десятки критик згаданої книжки, які походять від одвертих чи закритих ворогів, як українського імені, так і державної незалежности України, дають нам ще одну нагоду пізнати, де, в якім університеті, в якій науковій чи культурній американській інституції сидять закляті вороги змагань українського народу до визволення. Це теж вказує на конечну потребу дальших наукових видавництв про минуле й сучасне України. Треба нових, джерельних і авторитетних праць, які вияснили б науково давню княжу добу Київської Руси, бо тут зачинається в американських книжках баламута з історією України та Росії.

Та заки видамо нові праці, треба поширяти ці, що вже видані, як Історію України М. Грушевського, чи книжки Манінґа та Чемберлина про Україну. Ще є тисячі примірників тих книжок на полицях! Сучасний мент надається найкраще до поширення тих книжок серед американських політиків, вчених, журналістів чи взагалі освідчених людей. Критики і згадки про видані У. Н. Союзом книжки про Україну вказують наглядно, що тепер є таке зацікавлення Україною, якого досі ніколи не було. Тому використовуймо цю нагоду для ширення правди про Україну та її боротьби за волю.

Міжнародна політична кріза

„Шікаґо Таймс" недавно надрукував таку карикатуру: На лавці сидить з насупленими бровами та гострим мечем в руці бог війни Марс, а біля нього з відложеним клунком і галузкою ангел миру. Над рисунком напис: „Здається, що ніхто нас не хоче". Цей дотепний рисунок є, здається, найбільш вимовною характеристикою теперішнього положення: ніхто не хоче ані миру, ані війни. Ніхто не хоче такого миру, як існує тепер і ніхто не хоче війни, яка сьогодні є, здається, ще чи не останнім засобом до справжнього миру. У висліді заіснувала політична кріза, з якої — як кажуть — ні взад, ні вперед.

Центром теперішньої вже таки спарвді грізної політичної кризи є положення в Берліні. Його коротка передісторія загально відома. Західні союзники, втративши всі надії на можливість спільного зі Советами полагодження та вирішення німецької справи, взялися полагоджувати її самі в своїх зонах. У висліді, на окремій конференції представників Америки, Британії і Франції в Лондоні рішено запропонувати німцям скликання Національної Асамблеї та створення західно-німецької федеративної держави з її власним урядом. Советський Союз, що на міжнародних конференціях докладав усіх зусиль, щоби не допустити до спільного полагодження німецької справи, яка ще не дозріла до тої міри, щоби її можна було повністю втягнути у советську „сферу впливів", почав відповідну протиакцію з виразною метою саботувати намагання західних союзників та держати в Німеччині постійне вогнище і постійну загрозу, а тим самим і постійне поготівля. Це має свої далеко глибші причини, як тільки саму Німеччину, що є тільки пляцдармом ідеологічних, політичних і військових та господарських розбіжностей між Сходом і Заходом. Вкінці Берлін став фокусом цих розбіжностей і центром кризи, що в кожній хвилині „нехотячи" могла б довести до нової воєнної хуртовини.

Советський Союз поставив собі за завдання заставити західних союзників залишити Берлін і цим показати свою силу. Такої маніфестації Советам доконче потрібно, як з огляду на внутрішнє, так і зовнішнє положення. Останні події за залізною заслоною, зокрема конфлікт між Москвою і Югославією недвозначно виявили, що навіть після всіх „чисток" і навіть між самими комуністами монтований Москвою після війни східно-европейський бльок не є жодним бльоком реальних духових, чи матеріяльних сил. До цего треба додати постійні заворушення, а то й відверті повстання та революційні рухи і тоді можна зрозуміти, навіщо Кремлеві так дуже потрібна „демонстрація своеї сили" та будьяка уступка західних союзників. Вони мали б додати Москві нового авторітету, знищити всякі надії поневолених народів на можливості визволення при допомозі заходу і тим самим послужити цементом для советського бльоку, що розлітається.

До цего становища в Берліні не бракує Советам і зовнішньо-політичних причин, від скріплення советського авторітету в світі починаючи, а на реальних користях територіяльного поширення своеї „сфери впливів" кінчаючи. Проте важко було б твердити, що Советський Союз готовий поставити цю справу на вістря меча. Навпаки, є багато причин, які радше переконували б, що Совети сьогодні ще не хотіли б рискувати війною, бо до неї вони ще навряд чи потрапили знову приготовитись. Вони тільки грізно потрясають мечем та спекулюють на свідомості, що теж західні союзники ще менше бажали б собі тої війни.

Діло тільки в тому, що західні союзники прекрасно здають собі справу зі советських калькуляцій і своїм становищем їм тепер цілком „помішали". Відповідаючи своїм рішучим становищем та неуступчивістю на советські домагання, вони призвели большевиків до положення, з якого Кремлеві вже справді ні в кут, ні в двері. Большевики загналися вже задалеко, щоби тепер завертати без риску ще більше погіршити своє внутрішнє і зовнішнє положення, а йти вперед вже теж нікуди, щоб не стукнутись лобом в твердий мур західної рішучості. У висліді — так зле, і так не добре, бо з миром нікуди перед війною страшно.

Положення західних союзників не менш складне. В Берліні вони вже заанґажувалися до тої міри, що відворот, чи навіть тільки нові намагання порозумітися зі Советами, означали б для них подвійну поразку, як взяти до уваги тріюмф, що ним була б їх уступка для Советів. В теперішньому положенні теж не можна залишатися, бо воно може для них тільки погіршуватися. Йти вперед — створює безпосередню загрозу війни, якої ніхто собі не бажає. Отже який вихід? Над цими проблемами застановляються тепер у Вашингтоні, в Лондоні і в Парижі, наскільки цим останнім дозволяє на це їхня власна політична кріза. Ця справа є теж головним предметом нарад міністрів закордонних справ зв'язаних обрронним союзом п'ятьох західно-европейських держав.

Положення є того роду, що вимагає найбільш холодних нервів і найрозважнішої голови. Бо йдеться ні про що інше, як „тільки" про долю світу. На мирне полагодження теперішньої крізи вже немає багато виглядів. Военного полагодження ніхто собі не бажає, але — як це виходить зі заяв у Вашингтоні і Лондоні — західні союзники теж не дадуть себе залякати. З усіх пресових коментарів про останні події у зв'язку з Берлінською крізою виходило б, що війна, якої ніхто собі не бажає, „висить на волоску" і всі спекуляції зараз скеровуються на те, хто має перетяти і цей останній „волосок" та стягнути на себе формальну назву „напасника-агресора" і тим самим формальну відповідальність за вибух війни. Того найбільше вистерігаються обі сторони, Схід і Захід, щоб не дати противникові морального пропаґандивного аргументу у війні, сьогодні не менш важливого, як літаки і танки. З другого боку, кожна із протилежних сторін роблять заходи, щоби —якщо вже має бути війна—її формально почав противник. Практично йдеться про випущення першого стрілу, на який кожна зі сторів вже має приготовану страшну сальву. Тому кожний повинен не два, але десять і багато більше разів подумати, заки цей перший стріл випустить. На цьому і концентрується теперішня стадія крізи.

Микола Чубатий.

Українська Національна Рада та американські українці

Консолідація всіх українців, живучих поза Советами, є нині незвичайно пекучою потребою. Кожен український патріот, що хоче ще своїми очима оглядати країну наших батьків вільною та незалежною, розуміє що брак обєднання українців в одну понадпартійну організацію є великою перешкодою в осягненні цеї кінцевої цили. Україна поза Советами немає умандатованого речника, що міг би говорити в імені всіх українців по цій стороні залізної куртини безпосередно, а в імені тамтих українців, яким замкнено уста, з морального мандату як братів і сестер поневоленої України.

Тому і не диво, що на брак консолідації українців в Европі споглядали ми іззa моря з дійсною тривогою, тимбільше, що живемо в часах справді переломових, а яких рішатися має наше національне бути, чи не бути.

Перша спроба обєднати розпорошені українські групи в одно зорганізоване політичне тіло українців в Европі поза Советами по останній світовій війні була зроблена з почину о. Кушніра в часі його першої подорожі до Европи. Створений тоді Координаційний Український Комітет (КУК) обєднав всі українські політичні групи з виїмкою націоналістів-революціонерів, очолюваних Степаном Бандерою, та всіх тих націоналістичних елементів, що признавали над собою Головну Українську Визвольну Раду, якої осідок має бути на рідних землях.

Існування чисельної та динамічної групи поза КУК-ом зробило його установою не репрезентуючою всю українську еміграцію в Европі. Тому постійно йшли дальші переговори в напрямі політичного обєднання українців на еміграції в Европі.

Дня 10. червня 1948 появився комунікат про обєднання партій в Українську Національну Раду.

Вичислені в комунікаті партії визнали, що всі державноправні прероґативи верховного державного органу Українського Народу належать єдино Державному Центрови Української Народньої Республіки.

Після 10. червня виявилось, що до обєднання не приступили ще Гетьманці-Державники, які оголосили комунікат, узасаднюючи, чому вони не могли приступити до обєднаного фронту. Як причину подали, що ґетьманці-державники готові приступити до політичного тіла Української Національної Ради, як репрезентації українців поза Советами, одначе вони не можуть признати державно-правних прероґатив ніякому органові, бо таких органів в Україні було більше. Кромі Державного Центру Української Народної Републики були також інші органи, як Гетьманат. Теж появився Комунікат представника Української Головної Визвольної Ради, в якім той не противиться створенню репрезентації українців поза межами України — Української Національної Ради, одначе рівночасно стверджує, що весь провід боротьби а тим самим і зверхна влада в краю над українським народом на теренах окупованих червоними зберігає за собою Українська Головна Визвольна Рада. До Української Національної Ради не приступила група нових еміґрантів з-під Советів, очолювана адвокатом Доленком та проф. Дубровським.

Головною перешкодою і для ґетьманців і для прихильників УГВРади стала справа державного центру, до якого підносять претенсії ґетьманці з огляду на минуле та прихильники УГВРади з огляду на теперішне України.

Іншими словами обєднання українців поза Советами було б можливе, коли б справу державного органу поставити на боці та думати тільки про політичне обєднання українців в Европі. Насувається питання, чи конечно треба висувати саме тепер справу державного центру, себто Українського Уряду на вигнанні? Цю справу мабуть уже вирішено в Европі, бо найновіші вісті доносять, що там таки прийшло до справжнього обєднання. Проте це є така справа, над якою варто застановитися, зокрема нам тут за морем, які також заінтересовані в обєднанню українців й то в розмірах не тільки европейських, але також в розмірах світового обєднання українців. Відомо, що українці американського континенту створили Панамериканську Українську Конференцію як перший ступінь до створення Світового Обєднання Українців для кращої політичної допомоги визвольним змаганням українського народу.

Треба рахуватися з тим, що українці на американськім континенті це вже горожани американських держав, які без ніякої перешкоди можуть вязатися зі своїми єдинокровними братами в Світовий Союз Українців на чужині, навіть коли б він мав цілі не тільки культурні, але також політичні, себто поміч у відбудові самостійної Української Держави. Одначе вязатись американським українцям в одно тіло з українським державним органом на вигнанні, це вже інша справа. Американські українці як громадяни американських держав звязані державною приналежністю зі своїми країнами та своїми урядами.

Тому, не входячи в справу державного органу українського народу, не квестіонуючи його управнень, українці поза Україною сущі повинні в першу чергу прямувати до створення політичного представництва українського народу поза Советами й то такого, яке по змозі вірно віддавало б груповий склад українців поза Україною.

Немає сумніву, що доки українські землі находяться під окупацією червоної Москви, поважну ролю в житті всесвітного українства відгравати-муть українці на американськім континенті.

Думаємо, що український політичний провід поза Советами це добре знає і тому створивши політичне обєднання, матиме ці речі на увазі зокрема, коли роздумуватиме над справою формування і завдань Світового Союзу Українців який є у пляні Панамериканської Української Конференції.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

7)

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.

Але, якби всі західні дипломати, політики і державні мужі, бачили у кожному советському „дипломатові" не дипломата, а жахливого народного ката, на сумлінні якого мільйони невинних жертв, — знищених одним розчерком пера такого, скажімо, ката, як Молотов або Вишинський, бо перший був головою Ради „народних" комісарів і затверджував пляни нищення та розстрілу людий, а другий, — відомий в СССР, як генеральний прокуратор, пізніше голова верховного суду СССР, — безпосередній виконавець тих плянів, або скажімо, „міністер" Мануїльський, на сумлінні якого сотні тисяч знищених служителів релігійних культів, а в кожному без виїнятку советському делегатові на засідання ОН і РБ західні дипломати бачили б жахливих співучасників, тобто теж катів, але трохи рангами нижчих, а разом на всіх дивились би, як на одну банду, як на одну зграю катів із світового катівського концерну, — НКВД, то вони не тільки зрозуміли б всі советські „Вета" і я вже не кажу про те, що хтонебудь з західних дипломатів прагнув би потиснути руку советського „дипломата", — ту саме руку, яка нищила ні в чому невинних людей, а я хочу сказати, що дивлячись тверезими очима на всю ту зграю народних вбивців і шпигунів, можна було б зовсім просто зрозуміти їхні прагнення, зрозуміти їх „Вето", бо все те, що не є їх пропозицією, або пропозицією їхніх сателітів, то все те є „ворожою інтригою капіталістів".

Можна без жодної помилки сказати, що кремлівські хижаки перестануть вживати своє „Вето" тільки тоді, коли головою Об'єднаних Націй буде геніяльний надхненник та вождь цієї зграї — сам шеф катів — Сталін, весь склад його політбюра і Комінтерну буде єдиними членами Об'єднаних Націй, а головою Ради Безпеки буде заступник шефа катів — нинішний шеф НКВД — Берія. Тоді „Вето" буде назавжди скасоване і про це вже Берія подбає...

Викриті шпигунства в Канаді та ЗДА тільки трохи розкрили таємницю кремлівських представництв за кордоном, але дехто з західних урядів і понині не зрозумів того, що нав'язавши дипломатичні стосунки з Кремлем, цим офіційно відкривають свої кордони для кремлівського шпигунства і заснування п'ятої колони, яка провадила б підготовчі роботи для майбутньої СССР в даній країні.

Нема такого кремлівського представництва за кордоном, в якому всі сто відсотків службовців, на чолі з тим, хто керує тим представництвом, не були б агентами НКВД та шпигунами.

Тільки вишколених, десятки раз перевірених та загарантованих енкаведистів посилають за кордон, бо звичайних фахівців, а тим більше безпартійних, посилати за кордон так само небезпечно, як скажімо, небезпечно було б пустити в СССР якогонебудь чужинецького кореспондента і дати йому необмежене право пересуватись по СССР в будьякому напрямку без „охорони", перекладачів, шоферів і т. д., і дозволити йому із своїми враженнями повернутись в свою країну.

Я, надто мала людина зі Сходу і не можу давати пораду великим людям, а тим менше дипломатам Заходу. З мого погляду й думки чесної позапартійної людини виникає те, що коли б я випадково запізнався з людиною і переконався, що вона нечесна, або, не приведи Господи, кат, то я перед нею не тільки замкнув би двері моєї хати, але й перестав би бути знайомим з нею.

Можливо, що політика і дипломатія вимагають щось протилежне моїм поглядам і тому політики, добре знаючи, що вони мають справу з бридким партнером, з фаховим катом і авантюрником, всеж таки повинні бути чемними і влаштовувати на честь такого гостя — бенкет. Коли це дійсно так, то я ніколи не зміг би бути дипломатом.

З цього боку західня дипломатія і політика мені не зрозуміла.

Проживши 25 років в СССР, я навчився дуже добре розуміти політику кремлівських шахраїв. Нема в ній чогось загадкового, складного й незрозумілого. Вона занадто проста, — світова революція і володіння всім світом. Кожний крок, кожний подих кремлівських авантюрників спрямований на цю ціль.

Ще не так давно, весь західний світ був приголомшений повідомленням про „нове" заснування Комінтерну, який нібито був ліквідований 15. травня 1943 року, (точнісенько так „ліквідований", як „введена" в СССР віра в Бога, тоб то „поновлена" релігія усіх напрямків).

Не сподівався я, що поміж західними демократами знайдуться такі, які повірять в ліквідування Комінтерну і в те, що в СССР поновлена релігія.

Можна повірити тільки в те, що скасовано революційний гимн „Інтернаціонал", бо він закликав советських громадян повставати проти своїх гнобителів і катів з Кремля.

Сталін радо попрощався з своїми попередніми спільниками в політичній авантюрі: Троцьким, Бухаріним, Зінов'євом, Каменевим та іншими, так само він охоче попрощався і з „Інтернаціоналом", який в останні роки не давав йому спокою своїми словами:

Ми всіх катів зітрем на порох,
Повстань же військо зандарів,
Все, що забрав наш лютий ворог,
Щоб повернути час наспів...

(Дальше буде).

Робітничий рух в Америці

СТВОРЕННЯ КОНГРЕСУ ІНДУСТРІЯЛЬНИХ ОРГНІЗАЦІЙ.

(Сема з серії статей про історію робітничого руху на основі матеріялу державного департаменту праці).

Справа індустріяльних юній в протилежність до фахових виникла на конвенції Американської Федерації Праці в 1934 році і знова в 1935. Розходження виникло в питанні організування нефахових робітників в індустріях масової продукції, як сталь, ґума, автомобілі. В деяких цих індустріях робітники організували індустріяльні юнії. На конвенції 1934 року, Американська Федерація Праці рішила дати тим юніям статут федеральних юній, але виключила деяких фахівців, які мали належати до давно-заснованих професійних юній. Така політика мала тенденцію розбити індустріяльні юнії, або не допустити до створення подібних юній там, де тяжко розмежувати різні фахи зогляду на спосіб виробництва в масовій індустрії. Тому цю справу знова порушено на конвенції Американської Федерації Праці в 1935 році.

На цій конвенції, меншість в комітеті, що виробляв резолюції, домагалася „необмежених статутів" для робітничих організацій в індустріях масової продукції. Це домагання не перейшло (18,024 проти 10,093), але справа залишилася нерозвязана, а це потягло за собою розбиття серед організованого робітництва.

Пару тижнів після конвенції 1935 року шість юній, що належали до Американської Федерації Праці, та уряди двох інших юній заснували Комітет Індустріяльних Організацій, на чолі якого став Джан Л. Луїс — голова юнії шахтярів. Цей комітет заявив, що має на меті організувати робітників масової продукції та сприяти їх вступові до Американської Федерації Праці.

Слідуючі юнії були активними в творенні Комітету Індустріяльних Організацій: юнія шахтярів, юнія робітників одягової індустрії, юнія текстильних робітників, юнія копальників, сплавщиків заліза та союз робітників в нафтовій і газовій індустрії. Чарл П. Говард, з типографської юнії (який став секретарем комітету) та Макс Заріцкі, з юнії робітників при капелюхах, брали особисту участь, але не притягли до того своїх юній.

Скоро після сформовання Комітету Індустріяльних Організацій, приєдналися до нього ще чотири юнії: юнія автомобілевих робітників, робітників ґумової індустрії, робітників залізної і сталевої індустрії та федерація робітників шкляної індустрії.

Виконавчий комітет Американської Федерації Праці вважав працю Комітету Індустріяльних Організацій рівнобіжною до своєї і в січні 1936 року домагався його розвязання. Коли Комітет відмовився, тоді виконавчий комітет Американської Федерації Праці усунув зі складу Федерації десять юній. Конвенція А.Ф.П. в 1936 році схвалила це рішення.

В листопаді 1938 року Комітет Індустріяльних Організацій скликав установчий зїзд з метою організувати окрему робітничу федерацію. На зїзді змінено назву організації на **Конгрес Індустріяльних Організацій.** Нова федерація була створена з тих 10 юній, що були виключені зі складу Американської Федерації Праці, та з яких 32 інших груп, чи „організаційних комітетів". Джана Л. Луїса вибрано було першим головою нової організації.

Конституційна структура нової організації — так як і А. Ф. П. — полягала на вільній федерації автономних; краєвих юній, під керуванням екзекутивної ради та урядників, вибраних делегатами на річних ковенціях.

Розкол в робітничім русі пригнобив приятелів та рядових членів обидвох організацій. Проте, це потягло за собою значне збільшення числа членів в юніях. Конгрес Індустріяльних Організацій не тільки сам мав величезний успіх в організованні нефахових робітників, але своїм успіхом примусив Американську Федерацію Праці до більшої активности і до зміни способів праці аби пристосуватися до біжучих змін в індустрії.

На кінець 1941 року юнії, що належали до Американської Федерації Праці, мали поверх 4,500,000 членів, що платили членські вкладки. Конгрес Індустріяльних Організацій подавав кількість своїх членів на 5,000,000. Крім того, яких 900,000 робітників належали до інших робітничих організацій. Ця загальна кількість організованого робітництва між 10 та 11 мільйонів складала приблизно одну третину всіх тих, хто працею заробляє на прожиття в цій країні.

В останніх роках до нападу на Перл Гарбор робітничий рух взагалі значно посилився організованням робітників в індустріях масової продукції. Після 7. грудня 1941 та після вступу Злучених Держав у Другу Світову Війну, організоване робітництво мало, правдоподібно, найбільшу в своїй історії можливість поширити свою організаційну працю та впливи.

(В наступній статті буде мова про роки війни та повоєнні події серед організованого робітництва).

Загальна Рада.

Джерзі Сити будує школу

Джерзі-ситська і нюйорська американська преса, з Ню Йорк Таймсом на чолі, подала в дні 16 липня вістку, що українська греко-католицька парафія св. Петра і Павла в Джерзі Ситі закупила від СС. Хаританок чина св. Єлисавети місце і забудування на розі Берґен і Бентлі евнях, з призначенням на українську цілоденну школу в цьому місті. Подано теж, головно в Джерзі Джорнел, точніші відомості про самі будинки та про площу, як теж дещо про українську парафію.

Вістка заторкує одну з найважливіших справ не тільки української громади в Джерзі Ситі, але й по всіх інших місцевостях. Бо не має сумніву, що українські школи в наших громадах є питанням прямо їхнього життя, чи смерти. Справа цілком ясна. Раніше, або пізніше зникнуть з лиця землі всі окремі прояви українського життя в Америці, якщо українська школа з покоління в покоління не передаватиме і продовжуватиме цього життя. Раніше, чи пізніше можливості іміграції до Америки, а тим самим і доплиму „свіжої крови" в життя наших громад буде перерване. Тепер, ухвалення нового закону про допущення скитальників, є ще чи не останньою нагодою, яку наш американсько-український загал може і повинен якнайбільше використати. Але й це справи в основі не розв'язує і її може справді на довшу мету розв'язати тільки українська школа. Під тим кутом на окрему велику увагу заслуговує й повідомлення про старання в цьому напрямку української громади в Джерзі Ситі.

Сама справа цілоденної української школи в цьому місті аж ніяк не є нова. Навпаки, вона вже має чималу бороду часу, але до старих трудівників долучувалися нові і справа з року на рік відкладалася, пляни змінялися, аж наостанці вже таки почали кристалізуватися і конкретизуватися. Ще короткий час, можливо, ще тільки один рік і цілоденна українська школа в Джерзі Ситі буде доконаном фактом в цілій ширині.

Закуплена реальність і будинок є в кращій частині міста. Збудований з каменя триетажний будинок має 18 кімнат, крім всіх додаткових урядженЬ. Все це закуплено за 26,000 долярів, тоді як Сестри заплатили за це в 1920 році 70,000 долярів. Приготовання будинку для шкільних цілей вимагатиме ще ремонту і відповідного достусування до шкільних вимог, що з черги буде зв'язане з відповідними коштами.

Реальність і будинок закупила, як згадано, українська греко-католицька парафія св. Петра і Павла та старанням її пароха, о. сов. Володимира Лотовича та його сотрудника о. Ярослава Данильчука, при активній співпраці і допомозі окремого Комітету та цілої громади, якій належиться окреме признання за солідарну поставу в цій важливій справі. Для остаточного завершення цего великого діла та до відкриття цілоденної української школи громада потребуватиме доложити ще багато труду і грошей, що вона й робить, зокрема її поодинокі організації. З більших жертв, які в останньому часі зложено на ту ціль, треба згадати, що Братство св. Івана Хрестителя, відділ 270 УНСоюзу, зложило $500.00; Братство св. Володимира Великого, відділ 169 Провидіння, $200.00; Т-во Святого Імени $100.00, та інші.

Треба сподіватись, що українська громада в Джерзі Ситі не зупиниться в половині дороги та доложить всіх зусиль, щоби в якнайшвидшому часі цілком зреалізувати великий задум зі школою, що буде черговим важливим етапом на шляху її громадської праці і розвитку.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Збори старої й нової еміграції в справі самооподаткування та наладнання культурної праці.

В понеділок 5. липня ц. р. відбулись в залі „Української Хати" збори старої й нової української еміграції.

На просьбу голови місцевої філії Українського Конгресового Комітету п. П. Демяна, зборами проводив п. Й. Крупка.

На порядку нарад зборів була справа організованої й масової підтримки політичної акції Українського Конгресового Комітету для допомоги визволенню України, а теж справа наладнання плянованої культуро-освітньої праці серед місцевих українців.

Точка перша, що була на порядку нарад, викликала дуже живу виміну думок. Промовляли: Й. Крупка, П. Демян, М. Сливинська, І. Мельник, М. Стефаник, А. Біловус, Р. Дацко, Заблоцький, О. Сливинський, Курочка, Микула і ін. Хід думок усіх промовців зводився до такого:

Заплянована акція УКК (Політична акція допомоги визволенню України) є першокласної ваги. Цій акції мусить прийти з конкретною допомогою усе українське громадянство, бо допомога визволенню Уркаїни це не справа одиниць, але цілого українського суспільства. Тому мають допомогати не тільки одиниці, але якнайширші маси нашого суспільства.

Щоб забезпечити УККомітетові фінансові підстави для його акції, збори вирішили створити інституцію спомагаючих членів УКК. Спомагаючим членом повинен стати кожний українець і кожна українка, яка оподаткує себе на річ УКК щонайменше у висоті $1.00 місячно. Більш заможні можуть добровільно оподатковуватися більшою сумою.

Щоб поголовно, кожний українець (ка), замешкалі в Дітройті, стали такими спомагаючими членами, постановлено пристосувати такий спосіб приєднування членів: відповідна кількість груп, уповноважених людей (кожна група повинна складатися з 3-ох осіб: з старої еміграції, з новоприбувших та з тутешньої молоді), поділять місто на райони й відвідають кожну українську родину, щоб спонукати кожного стати спомагаючим членом УКК, навіть байдужих і в українському суспільному житті неактивних громадян. Сподіємося, що такий спосіб переведення „ударної кампанії за поголовним членством повинен дати не тільки поважний збірковий результат, але повинен мати пропагандивно-освідомні наслідки.

Щоб запрягти до тієї акції увесь актив, вирішено відбути подібні збори й у західній частині міста.

Підчас нарад, деякі промовці, звертали увагу на недостачу постійної — тяглої культурно-освітньої праці. Беручи до уваги, що теперішній час найбільш відповідний до розгорнення такої освідомної акції, збори обрали гурт людей, складених із старих і нових емігрантів, який виготовить плян тієї роботи й практично переведе його в життя.

Перед закінченням зборів частина присутніх на залі склали на руки п. А. Біловус оподаткування, (членські внески) й заяви про постійне місячне вплачування на УКК.

Вплатили: П. А. Біловус $5; Дацків $5; по $2: М. і О. Сливинські, М. і М. Стефаники, А. і К. Савка; по $1: П. Будзол, Р. і І. Дацко, Л. і Е. Карпа, І. Татарин, М. Жуґіль, П. Дмитришин, П. Демян, Ю. Савка, М. Івасів, Й. Крупка, Топольницький, О. Курочка, А. Мохорук, І. Мельник, Д. Ковальчук; П. Микула жертвує заробітну платню з одного дня праці.

Усі ці особи зложили декляраціі, що будуть складати місячно від 3 до 1 доляра на політичну акцію У. К. К.

Марія Сливинська.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Український День на Зл.У.А.Д.К. і У.К.К.

Ліґа Американців Українського Походження рішила влаштувати Український День при співучасти парохій та організацій міста Шікаґо й околиці, З чистого доходу призначено для У.А.Д.К. одну половину а для Конгресового Комітету другу. Той Український День відбудеться дня 8. серпня від години 12-тої в полудне, в городі Св. Отця Миколая.

Повідомляється про наше громадянство та проситься парохії та організації міста Шікаґо й околиці здержатись на цей день від усяких підприємств чи зібрань та подбати, щоб члени парохій чи організацій взяли як можливо найчисельнішу участь у Дні. Проситься і поодиноких горожан міста Шікаґо і околиці прийти та зі собою привести знайомих, без різниці їхнього походження чи релігійної або партійної приналежности.

Запрошують Вас до участи теж і наші скитальці, які потребують помочі, моральної й матеріяльної. Запрошує Вас Управа У.А.Д.К., яка без Вашої помочі та матеріяльної піддержки не є в стані нести допомогу безпомічним нещасним скитальцям і виконати обовязки, які на неї наложили Ви самі, створюючи цю організацію.

На наших рідних землях ворог переводить терор, нищить все, що нам рідне, що зветься українське. Ніхто там не може піднести голосу протесту. Одинокими заступниками безборонного Українського Народу, безпомічних скитальників та цілої української справи є ми, американці й канадійці українського походження.

В нас працює і нас представляє Український Конгресовий Комітет, нами вибраний. На него ми наложили обовязки вносити протести, апелювати до Вашингтону та інших держав, щоб Україна стала вільною та незалежною державою. Доручено Екзекутиві поширювати літературу, з якої світ має довідатися про історію України та правду про український нарід. Праця У.К.К. нам відома. Вона тепер побільшена ще видаванням по англійськи „Українського Бюлетену". Це все коштує багато грошей.

Ці гроші не зложить нам ніхто із чужих людей. Ми всі, спільними силами мусимо підперти ці наші підприємства як з морального, так і з матеріяльного боку. Тому прошу Вас, як член Пресового Комітету Ліґи Американців Українського Походження, взяти громадну участь в Українськім Дні, який відбудеться 8-го серпня в городі Св. Отця Николая.

о. Омелян Мицик.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

З діяльности Допомогового Комітету. — Принагідні збірки

У попередньому дописі з нагоди концерту були поміщені жертви із березня, а тепер подаю жертви за дальші три місяці.

Жертували: Бр. Св. О. Николая, від. 12 Провидіння, на зборах зібрав Н. Васьків $18.50; Парохільний Хор Боян $25; Іван Синявський на скитальників $10; Український Клюб при Вілсон Ст. $25; Бр. Св. Йосафата, від. 217 У. Н. С. $17; Сестр. Пресв. Богородиці, від. 36 $10; Організація Золотого Хреста $10; по $5: Союз Українок, від. 6, Запорозька Січ, від. 361, від членів, Мих. Пічак на писанку, Роман Гладун на писанку; Агафія Плюта на Квартальник $2.

Беручи загально, стан каси з днем 30. червня був $158.09. Досі виплачено по $25 пяти родинам, що приїхали зі скитальщини, як першу поміч на американській землі.

Комітет закупив і вислав дотепер пакунків з поживою вартости поверх $350. Пакунки призначувано для дітей, інвалідів, старців і хорих членів УПА на теренах Німеччини і Австрії.

Кромі цього Допомоговий Комітет висилає що два місяці по одному пакункови двом науковцям у Німеччині. Мимоходом годиться згадати, що дуже важним чинником у пересиланню пакунків і скорій передачі до рук скитальників є бюро директора Р. Смука. Всякі справи звязані з допомогою п. Смук і його помічники полагоджують із дбайливістю і точністю.

На будучи Комітет буде мати слідуючі видатки:

1) Допомога новоприбувшим родинам. 2) Допомога в харчах найбільше потребуючим на скитальщині. 3) Висилка певної суми до Централі Зл. У. А. Д. Комітету в Филаделфії. 4) Вкладка до 50-тисячного фонду Ккраїнського Конгресового Комітету, який виконує одно з найважніших завдань, а це: ширення правди про Україну при помочі видань в англійській мові, інтервенцій в державних чинників, меморіялів і т. п.

На всі згадані цілі треба більших фондів і тому на минувших зборах рішено піти по домах за збіркою. Сподіємося, що рачестерці не відмовлять своїх жертв на такі благородні цілі.

Збірку зачнемо з початком серпня і вона триватиме до кінця серпня, себто цілий місяць.

Роман П., секр.

ЩЕ В СПРАВІ ВАКАЦІЙНОЇ ОСЕЛІ ДЛЯ ДІТЕЙ.

Як уже свого часу повідомлялося, Жіноча Секція Організації Самопомочі Нової Української Іміграції влаштовує в цьому році Вакаційну Оселю для дітей. Оселя триватиме півтора місяця, від 25 липня до 10 вересня та буде влаштована в монастирі оо. Василіян в Давсон, Па., положеному в прекрасній місцевості та в дуже пригожих кліматичних умовинах. Оселя матиме свій власний заряд та дбайливу опіку над дітьми, включно зі здоровою і доброю кухнею. Кошта удержання від одної особи на місяць виноситимуть $30, а подорож відбудеться по зниженій ціні. В Оселю приймається українські хлопці і дівчата у віці від 6 до 14 років, як з нової, так і зі старої іміграції, як теж Пластуни старші віком. Зголошення на дітей до Оселі прохається надсилати найпізніше до суботи, 24 липня листовно до канцелярії Самопомочі в Ню Йорку, 33 Іст 7-ма вулиця, або передавати їх там усно кожного дня від год. 3:15 до 5:30 після полудня.

Було б добре, щоби з цеї нагоди могла скористати якнайбільша кількість дітей, головно цих, народжених в Америці. Побут в Оселі буде для них не тільки радісним дозвіллям і відпочинком, але корисним виховним середовищем.

(ог.)

Д-р Г. Ґ. Скеґар, Галівуд, Каліф.

Технікольор в Галивуд

За минулих 8 років написав я багато статтей про самий Галівуд, про життя артистів в ньому, про свої інтервю з українськими акторами — але це перший раз берусь написати історію якоїсь фільмової студії в її повноті — й тому вибрав Технікольор Студію, де виробляють кольорові фільми для цілого світу.

Технікольор Студія в Галівуді — це велитень самий в собі, комплекс якого можна порівняти з заведенням у Вашінґтоні, де друкують гроші й почтові марки. Працює тут день і ніч півтора тисячі техніків, а кожний з них виконує певну специфічну частину роботи, без чого фільма не може обійтися. Такі відрубні частини роботи виглядають пересічній людині незрозумілими, зате вправне око досвідченого техніка добачує цілий ряд трибів, які порушають себе в певнім порядку, щоб фільма стала закінченим продуктом.

Та не всіх таких техніків може Технікольор Студія знайти десь і взяти їх до праці — по більшій части Студія мусить вишколити цих техніків до певних робіт. Є департаменти, де можна привчити нову людину нової роботи за два місяці, але є й такі, де вишкіл триває понад два роки, а Студія тимчасом мусить платити велику платню і вчити рівночасно.

Коли пишу цю статтю, Технікольор Студія виробляє близько один мільйон стіп (футів) фільмової тасьми денно. Та коли б це була фільма чорнобілого кольору, то річ була б легка, але зробити так багато фільми в кольорах, то це не так легко. Тому побудовано в Лондоні додаткову лабораторію, де рівнож виробляються кольорові фільми для Европи.

Д-р Калмус — піонір кольорової фільми.

Історія д-ра Герберта Калмуса є також цікава як його винахід. Родом він з околиць Бостону. В 1904 році покінчив школу Месечусетс Інститутут Технолоґії зі ступнем „Бечелор оф Саенс". Зараз потім виїздить на додаткові студії до Берлінського Університету в Німеччині, потім до Швайцарії, до Університету Цюріх, і там складає докторат філософії з фізики і хемії. Повернувши домів, стає він професором фізики в М. І. Т.

В 1913 році запрошує його Квінс Університет в Канаді на професора фізики. Тут він звернув на себе увагу наукового світу й тому Канада бере його на дослідника нового первня, кобальту, щоб опрацювати електрохемічні і металюрґічні питоменности цього елементу (первня). Але перед виїздом до Канади, д-р Калмус з двома другими інженерами заложив фірму інженерів-консультантів під назвою „Калмус, Комстак і Весткотт".

Під той час багато вчених ломали собі голови над проблемою, якби то замінити чорно-білий колір у фільмах на природно кольорові фільми. З такої спроби д-р Калмус почав експерименти над кольоровою фільмою і з цього повстала Студія Технікольор, якій д-р Калмус віддав 30 літ свого життя.

Коли Технікольор Студія стоїть сьогодні на першім місці при виробі кольорової фільми для цілого світу, то сталося це лише завдяки геніяльности д-ра Калмуса не лише на полі фізики й хемії, але й природним здібностям керівництва бизнесу взагалі. Не менше треба було мати бизнесового хисту, щоб підібрати собі науковців-працівників, аби довести цю велику індустрію до теперішнього стану.

За всі винаходи і довершення кольорової фільми „Товариство Фільмових Інженерів", на своїм засіданні в 1938 році надало д-ру Калмусові почесну медалю-нагороду.

Америка залюбилась в кольоровій фільмі.

Не можу в цій статті вичислити всіх кольорових фільмів, які Технікольор Студія виробила за минулих 12 років, але коли б пригадати читачеві бодай такі фільми як: „Кров і Пісок", „Фантазія", „Робін Гуд", або „Пішла з Вітром", то читач погодиться зі мною, що всі ці фільми були чимось надзвичайним в кольоровій продукції фільмів!

У фільмі „Фантазія" створено такий божественний пурпуро-синій колір, якого немає навіть сама природна дуга (веселка)! При цім злучено в цьому фільмі аж 5 різнородних музичних зарекордовань так майстерно, що глядач фільми ніколи не знав, де одна партія кінчилася, а де друга партія починалася! Музика впадала на своє місце в частинах секунди, а це робило враження, що одна одностайна гра симфонії грала безперестанно і безперервно. Фільма „Фантазія" була й тепер є одним великим чудом техніки Технікольор Студії в Галівуді!

Знову фільма „Пішла з Вітром", яка була показувана по цілім світі за минулих десять років є тою фільмою, яка принесла честь Технікольор Студії, а великі грошеві зиски тій студії, яка її випродукувала. Навіть коли пишу цю статтю, то Технікольор Студія друкує нові випуски цеї фільми в різних мовах для цілого світу.

Фільмові студії по цілім світі виробляють багато різнородних фільмів (90% припадає на самий Галівуд), але мало з цих фільмів придбали собі добру славу, а своїм студіям принесли великі грошеві зиски.

Подаю лісту тут визначних фільмів за 1947 рік, які принесли признання і грошеві зиски, але рівночасно були зроблені в кольорах Технікольором.

Duel in the Sun, produced by David O. Selznick; The Jolson Story, Columbia Pictures; Forever Amber, 20th Century Fox; Unconquered, Paramount Pictures; Life with Father, Warner Brothers; The Yearling, Metro-Goldwyn-Mayer; Till the Clouds Roll By, Metro-Goldwyn-Mayer; Mother Wore Tights, 20th Century Fox; California, Paramount Pictures; Perils of Pauline, Paramount Pictures; This Time for Keeps, Metro-Goldwyn-Mayer; Fiesta, Metro-Goldwyn-Mayer; Song of the South, RKO Radio Pictures; Secret Life of Walter Mitty, RKO Radio Pictures; Time, Place and Girl, Warner Brothers.

Рівночасно треба згадати, що новий випуск кольорових фільмів за 1948 рік, який прийде до театрів по цілім світі аж при кінці року, буде дійсним чудом техніки та краси кольорів.

Українці при фільмовім ділі в Галівуді.

Небагато маємо українців у фільмовій індустрії в Галівуді. Ця ділянка чогось не заінтересувала нашої молоді дотепер, тому старша ґенерація мусіла дати почин. Самим першим українцем при фільмовім ділі був Едвард Дмитрик, котрий мав щастя вибитися на директора у студії Радіо-Кіт-Орфюм з платнею сто тисяч долярів річно. Потім прийшов рисівник Василь Титла до студії Дисния (тепер видавець комічних фільмів під назвою „Территунс" в Ню Йорку). Третим з ряду був маляр Петро Стеценко у студії Радіо-Кіт-Орфюм. Відтак прийшов Е. Паливода, рисівник в Дисния студії. В минулих 5 роках прийшли 2 актори: Михайло Мазуркевич і Іван Голяк у Метро-Ґолдвін студії. При Технікольор Студії є 3 українці, як техніки кольорової фільми. Всі вони признаються до українського походження і говорять поміж собою по українськи.

ДЕМОКРАТИЧНА „ОПОРТУНІСТКА". — Так назвали п-ню Т. Б. Ґрифит з Тексас, яка прибула як делеґатка на Демократичну Конвенцію, яка, як відомо, відбувалась у тій самій галі, в якій була конвенція республиканців. Пані Ґрифит є завзята демократка і агітує проти республиканців. Але як долягала їй спека, то дуже зраділа, як знайшла залишений з республиканської конвенції вахляр, витягнула його зі сховку та повівала ним, хоч на нім виднів великий напис „За Тефтом перемога!". Та Тефт всеодно перепав на республиканській конвенції, а вийшов Дюї. До того п-ні Ґрифит є за вибір Трумана!

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА ... ЛИСТИ ДО:

15,403 Сямук Симона від Поліщук Павла с. Іґната і Параскии з с. Чорно-плесо (Волинь).

15,404 Пацлавських, Ганкевичів, Гробовичів Кочерганів від Пацлавський Івана.

15,405 Косць Катерини з дому Кіс з с. Памортно (Доброміль) від Качмар Михайла.

15,406 Смук Марії з дому Васильокевич з с. Бушковичи знакомих з с. Суха Воля від Васильокевич Володимира.

15,407 Козацьких з хутору Козацький (Решетелів район) від Боженко Олексія.

15,408 Глуговський Івана з с. Захочева (Сянік) від Просании Володимира.

15,409 Сеник Павлини з с. Ракобути (Камінка Струмилова) від Цюпка Василя.

15,410 Сирота Марії Іґнатової з с. Жиздра (Орловський губ.) від Комодзінська Надії.

15,411 Кулик Юрка і Насті в с. Чертіжа (Жидачів) від Паньків Миколи.

15,412 Різун Еви з с. Радошиць (Сянік) від Різун Миколи.

15,413 Бажає навязати знакомство з амер. Українками в літах 24-30 від студента на окінченню студії економії, літ 32 Яцищин Петра.

15,414 а) Романяк Василя з с. Загородня Лишня (Дрогобич) від Качор Ольги.

15,414 б) Чапля Анни з с. Нагуйович (Дрогобич) від Чапля Розалії.

15,415 Бабенко Каленіка і Омелька с. Мирона з м. Городка (Шепетів, окр. Волинь) від Яковенко Василя.

15,416 а) Бутитер Семена з с. Пакість, Заразка Василя і Івана з тогож села від Бутитер Теодора.

15,416 б) Федик Анни з дому Галицька з Кутів від Орищук-Полтович Валерії з с. Яблониці (Косів).

15,417 Таричевська Екатерини з с. Добряни (Перемишляни) від Сухай Михайла і Павлини.

15,418 Ключенко Івана з м. Отинія (Товмач) від Ключенко Михайла

15,419 а) Бич Марії від Безкоровайний Йосифа с. Микити з с. Потока (Бережани).

15,419 б) Кацила Антона і Йосифа з с. Вуйковичі (Мостиська) від Михальський Івана с. Пилипа.

15,420 Мельник Кароля і Миколи з м. Коломиї від Остапчук Івана.

15,421 Закалата Михайла стрийка від Закалата Марії з с. Устрик Долішних.

15,422 о. Бек Івана і Марії Бек та їхньої родини від свящ. Бачинський Степана.

15,423 Кряннів доброї волі із Стрийщини і Самбірщини просить о афідевіт Мішалов Марко і Кушнаренко Дмитро.

15,424 Беневат Анни і Катерини від доньки Беневат Антонія зам. Вуйцік Пелагії з с. Джорджова.

15,425 Кіт Петра вуйка та кревних і знакомих з с. Шнирів (Броди) просить о афідевіт Яцун Василь с. Степана і Анни в дому Панасюк.

15,426 Луцків Семка з с. Плебанівка Хатки (Теребовля) від Луцків Ґната.

15,427 Коныш Григорія, Антона і Василя з с. Ліщава Горішна (Перемишль) від Крикун Льва с. Павла.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661. Philadelphia 5, Pa.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12. липня 1948 р. помер у 62. році життя

ПЕТРО СКОЧИПЕЦЬ,

член Тов. Зап. Січ, від. 155 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний походив з села Залужна, пов. Санок. До Тов. і У.Н.С. приступив 1914 року. Полишив у вмутку жену Анну, три сини: Йосифа, Данила і Петра, та доньку Марію замужну Парчевська.

Похорон відбувся 16. липня в присутности родини, членів Тов. Січ та знайомих і кревних. Похоронні Богослуження відправив о. Василь Середович. Тлінні останки похоронено на гр.-катол. цвинтарі в Перт Амбой. — В. Й. П.!

М. Чумер, секр.

ТАРЗАН, ч. 1888. Чари печери.

Як ноги Тарзана діткнулись камінної підлоги, він вплив очі в темноту, щоб розпізнати звідки виходять звуки.

Як його очі навикли до небувалої темноти, він побачив десь у далечі, як щось жаріло.

Мандруючи по цій дивній скалистій печері король джунглів нагло знайшовся у величезній кімнаті.

Чудове світло кидало дивні тіни, і так на жаріючій стелі появилась тінь, як би образ якоїсь людини.